

## صحنه های تکان دهنده در تاریخ اسلام

### چگونه اسلام از اروپا عقب نشست ؟

نوشته مورخان فرانسه و ارباب کلیسا راجع به جنگ عبدالرحمن غافقی و (شارل مارتل) سردار فرانسوی و شکست سپاهیان اسلام در دشت تور (سرزمین شهیدان اسلام) آمیخته به مبالغه و تعصب و حق کشی های بسیار است.

کلیسای فرانسه در این باره، مصائب فرانسه و مسیحیت را از ماجرای جنگ مسلمانان در آن مملکت بصورت های پرهیجان و غم انگیزی شرح میدهد.

ولی تواریخ اسلامی نوشه ارباب کلیسا و مورخان اروپائی را با ترتیب کامل تلقی میکند. اکثر مورخان اسلامی در این خصوص با اشاره و سکوت برگزار کرده اند. فقط « کندي » مورخ اسپانیائی مختصری از اقوال تواریخ اسلامی اندلس (اسپانیا) راجع به جنگ فرانسه در سرزمین (تور) را برش ما میکشد . . .

ولی ما در هیچ یاک از مدارک اسلامی که در دستداریم ، چیزی از آنچه کندي اسپانیائی از منابع اسلامی نقل میکند نیافتنیم ، خود او نیز نامی از مآخذ خود نمیبرد . مسلم است که وی مطالب کتاب خود را از پاره ای کتب خطی یا مجموعه هائی که بدست ما نرسیده است ، نقل میکند .

اگر مورخان اسلامی درباره جنگ بزرگ اسلام و فرانسه ، در سرزمین (تور) سکوت کرده اند ، بعکس مورخان اروپائی به تفصیل در آن باره سخن گفته و نجات مسیحیت از خطر اسلام و قهرمانی (شارل مارتل) را بیش از حد ستوده اند . مورخان اروپائی که غالبا از کشیشان معاصر می باشند ، درباره شکست مسلمانان راه اغراق پیموده از جمله نوشه اند که تعداد کشته شدگان مسلمین در آن جنگ به سیصد و هفتاد هزار نفر رسید ادر حالیکه فرانک ها بیش از هزار و پانصد کشته ندادند . (۱)

۱ - این موضوع ما را بیاد گزارش خبرنگاران معاصر اروپائی می اندازد که از جبهه ویتنام یا جنگ اعراب و اسرائیل گزارش می دهند . می بینید طی جنگهای شدید و برخورد های سخت بمباران هوائی یا جنگ توپخانه یا نبرد با سلاح سبک که ویتنکها یا فدائیان دمار از روزگار حریف در می آورند مثلاً مینویسند : ۴۷۵ ویت کنگ کشته شد و فقط دو سرباز امریکائی زخمی و یکی هم بقتل رسید ! یا ۱۸ چریک عرب کشته و ۳۰ اردنه یا مصری یا سوری بقتل رسید و ۴ نفر دیگر زخمی شد ولی از اسرائیلی ها یک نفر مقتول و دو نفر هم مختصر جراحتی برداشت !

در شماره سابق گفتیم در پیکار سختی که میان سربازان اسلام و نیروهای فرانسه و فرانک‌های شمال اروپا در گرفت عبدالرحمن غافقی سردار بزرگ اسلام مورد احابت تیر وی واقع شد و شهید گردید. بر اثر آن گروه زیادی از افسران و سربازان اسلام در دشت «تور» ۷۰ میلی پاریس بسال ۱۱۴ هجری جان سیر دند. این آخرین نقطه‌ای بود که اسلام در اروپای غربی پیش رفته بود. اینک آنچه مورخان اروپائی و اسلام درباره نتایج و آثار در حالیکه همگی خرافاتی پیش نیست، زیرا کلیه سپاهیان اسلام از هنگام ورود به این جنگ گفته‌اند . . .

منشأ این نقل نامه‌ای است که «دوك اکمیتائیه» به پاپ گردی گوری دوم نوشته و ماجرای آن جنگ را شرح داده و پیروزی در آن جنگ را بخود منسوب داشته است. سپس مورخان دیروز و امروز اروپائی هم بعنوان یک واقعیت تاریخی آفر نقل کردند. در حالیکه همگی خرافاتی پیش نیست، زیرا کلیه سپاهیان اسلام از هنگام ورود به این جنگ گفته نمادند که در این جنگ سهمگین خسارات جانی و مالی مسلمانان کم نبوده است. تواریخ اسلامی هم آنرا پذیرفته‌است. ولی باید در نظر داشت که لشگری که از صد هزار نفر تجاوز نمیکرد نمیتواند افزون از ده ها هزار نفر باشد.

دلیلی که من میتوانم بر این موضوع اقامه کنم اینست که فرانسویان از تعقیب سربازان اسلام اجتناب ورزیدند و از آن بیم داشتند که مبادا کوچ کردن آنها یک نیرنگ جنگی باشد!

اگر سپاهیان مسلمانین متلاشی شده بود، فرانسویان آنها را دنبال کردند و همه را تارومار میکردند. در صورتی که آنها از لحاظ روحیه و کثربت نفرات در وضعی بودند که دشمن بهراس افتاد و از تعقیب آنان خودداری کرد.

ادوارد جیبون مینویسد: این افسانه خرافی را میتوان بدینگونه مردود دانست که سردار فرانسوی (شارل مارتل) از تعقیب و غافلگیری سربازان اسلام بوحشت افتاد و متحداں آلمانی خود را به اوطن خویش بازگردانید!! خودداری شخص فاتح از تعقیب دشمن، دیگر فقدان خون و نیرو است. متلاشی ساختن کامل دشمن در موقعی که صفووف آنها بهم پیوسته است عملی نیست، بلکه این موضوع فقط در صورت غافلگیری کردن لشکر و عقب نشینی آنها تحقق مییابد.

البته زیان هائی که به مسلمانان رسید در نوع خود بسیار شدید و مصیبت‌بار بود. این معنی در کشته شدن عبدالرحمن به تنهائی بزرگترین خسارت آن جنگ بود که بود. این معنی در کشته شدن عبدالرحمن غافقی سردار نامی اسلام و تعداد زیادی از اسیران سپاه و فرماندهان وی جلوه گردید، بلکه باید گفت شهادت عبدالرحمن به تنهائی بزرگترین ۱ – این تعداد را بعضی از مورخان غربی هم پذیرفته‌اند که از جمله Mezeraï مورخ فرانسوی را باید نامبرد. (نگاه کنید به پاورقی وی، در مجموعه Bayle ذیل کلمه لطفاً ورق بزیرید). (Abderame

خسارتم آن جنگ بود که متوجه عالم اسلام گردید .  
چه وی بهترین فرمانروایان اسپانیا و بزرگترین فرماندهی بود که اسلام در غرب  
می شناخت .

عبدالرحمن غافقی تنها مردی بود که توانست با مهابت و محبویت خود ، اتحاد  
اسلام را در اسپانیا حفظ کند . بهمین جهت شهادت وی در آن لحظه حساس ضربتی بود  
که بر پیکر اسلام وارد شد و برنامه فتح کامل مغرب زمین را متوقف ساخت .

\*\*\*

بررسی های جدید ، برخورد قاطع اسلام و مسیحیت را در آن جنگ با اهمیت  
زیاد تلقی کرده و از اهمیت آثار آن و تأثیر عمیقی که در تغییر سرنوشت مسیحیت و  
ملت های مغرب زمین و بالمال در تغییر سرنوشت تمام جهان پخشیده سخن گفته است ..  
اینک قسمتی از آنچه مورخان بزرگ و متفسران غربی در این باره گفته اند از نظر  
خواندگان میگذرد :

ادوارد جیبون مینویسد : «حوادث این جنگ گذشتگان بربتانی و همسایگان ما  
(گالها) را از اسارت دینی و اجتماعی قرآن نجات داد و شکوه و جلال «رم» را  
نگاه داشت و سقوط قسطنطینیه را به تأخیر اداخت . مسیحیت را حفظ کرد و تخم نفاق  
و پراکندگی را در میان دشمنان آنها (مسلمانان) افکند » .

ادوارد کریزی میگوید : پیروزی بزرگی که (شارل مارتل) در سال ۷۳۲ میلادی  
بر مسلمانان یافت حدود فتوحات مسلمین را در مغرب اروپا متوقف ساخت ، و مسیحیت  
را از چنگ اسلام بدر آورد و بقایای تمدن قدیم و بذرخواری تمدن جدید را حفظ کرد و  
بر قری قدیمی تزاد هند و اروپائی را بر محل سامی از میان برد (۱) .

رائله مینویسد : آغاز قرن هشتم (میلادی) از مهمترین اعصار تاریخ است در  
آن عصر دین محمد با تصرف ایتالیا و گال مردم اروپا را به هراس افکند و دیگر بت پرستی!  
به ماورای رودخانه «رأین» رسید ! در مقابل این خطر جوانی از قبیله ژرمی بنام (شارل  
مارتل) قیام کرد و سازمان مسیحیت را که مشرف به نابودی بود حفظ کرد (۲) .

در مقابل این عده ، گروهی دیگر از مورخان اروپائی تالیف اندازه عقیده به تاییج  
و آثار این جنگ دارند که از جمله «سمونندی» و «میشلیه» می باشند . واين دو نفر  
اهمیت چندانی برای (شارل مارتل) قایل نیستند .

حرج فلی میگوید : نویسنده گان فرانسوی پیروزی «شارل مارتل» را  
بر مسلمانان اسپانیا خیلی بزرگ کرده اند و آنرا بصورت فتح درخشانی جلوه گر ساخته  
ورهائی اروپا را از چنگ مسلمانان به شجاعت فرانسویان نسبت داده اند .  
در صورتی که این پرده ای است که بر روی شخصیت لیون سوم (امپراتور  
قسطنطینیه) و تصمیم او کشیده شده است . زیرا او بود که جلو پیش روی مسلمانان را برای

## History of the Reformation - ۱ Decisive Battles, of the World - ۲

رخنه کردن در اروپا گرفت (۱).

ما همراه گروه نخست واقعه سرزمین شهیدان اسلام در خاک فرانسه را فوق العاده مهم می‌شماریم و آنرا بزرگترین برخورد قاطعی می‌دانیم که میان اسلام و مسیحیت به وقوع پیوست. آری در دشت‌های «تور» و «پواتیه» مسلمانان سیاست خود را برجهان بكلی از دست دادند، و سرنوشت جهان قدیم به یکباره دگر گون شد و پیش روی فتوحات اسلامی از مقابل مملک شمال اروپا به عقب برگشت همانطور که چندین سال قبل از آن نیز از پشت دیوارهای قسطنطینیه عقب نشست.

بدینگونه برنامه اسلام برای فتح ملت‌های مغرب زمین و خاضع نمودن مسیحیت در برابر صولت اسلام متوقف گردید، و دیگر اسلام فرصت نیافت که مانند روزی که در «سرزمین شهیدان» پیش می‌رفت به قلب اروپا راه یابد اچیزی نگذشت که اختلاف نظر میان سران مسلمین پدید آمد و همان اوقات که اسپانیای مسلمان سرگرم تزاع‌های داخلی بود، در پشت سلسله جبال پیرنه امپراطوری بزرگ فرانسه با اتحاد کلمه تکوین می‌یافتد و اسلام را در اروپا دچار تهدید می‌ساخت و با سیاست و نفوذ آن بمبارزه برخاست (۲).

در مقابل تمام اظهار نظرهایی که مورخان اروپائی راجع به جنگ «تور» و تایج آن کرده‌اند ما فقط مختصراً از آنچه معروف‌ترین مورخ شرق شناس فرانسوی گوستاو لویون در این خصوص گفته‌است می‌آوریم، زیرا واقعاً مصدق «در خانه اگر کس است یک حرف بس‌است» می‌باشد.

وی مینویسد: مسلمانان بعد از فتح اندلس (اسپانیا) چندین بار به فرانسه حمله برداشتند لیکن معلوم نیست که آنها هیچ وقت قصدیان اقامت در آن کشور بوده است. بلکه از ظاهر چنین برمی‌آید که در این منطقه بواسطه اینکه از مناطق بارده بوده مایل به توطئه نبوده‌اند. بلکه در قطعات جنوبی اروپا که دارای آب و هوای معتدل بود بهتر می‌توانستند پیشرفت حاصل کنند، واینکه در بعضی قطعات جنوبی فرانسه توقف آنها طول کشید برای همین بود که آب و هوای آنها معتدل بوده است...

در آن جنگ وقت شب نسته‌ای از سپاه فرانسه به‌قصد اینکه از پشت سر به مسلمین حمله برد از مع رکه خارج شده و مسلمین برای حفظ غنائمی که با خود داشتند میدان را خالی گذاشته در نهایت بی‌نظمی عقب نشینی کردند و از همین خطای نظامی شکست خورده‌اند لطفاً ورق بزند

## Hist. d'Allemagne - ۱

۲ - مسلمانان بعد از این جنگ نیز حملات خود را به فرانسه از سر گرفتند و سالها در فرانسه و سویس و شمال ایتالیا بسیار بردند و اینطور نبود که پس از جنگ «پواتیه» بكلی از اروپا عقب نشینی کنند. ولی مسلم است که از این نقطه جلوتر نرفتند و به پاریس نرسیدند، این‌هم بیشتر بخاطر اختلافات و کشمکش‌های داخلی قلمرو اسلامی و نداشتن وحدت نظر و یکپارچگی سپاهیان اسلام و کادر رهبری بود.

از این رو از هم اکنون باید تصمیم بگیرد و برنامه کار خود را تنظیم کند و با عزم راسخ و اراده آهین آمده اجرای آن باشد. آری او دیگر یک انسان عادی نیست : بشری فوق العاده است ، پیامبر خدا و سرپرست جامعه انسانی است . او در این لحظه ، در این جایگاه بر ایهت ، در قله کوه حرا ، بمقام نبوت و خاتمتیت یعنی بزرگترین مقامی که یک انسان می تواند پیدا کند نائل گشته است .

از هم اکنون باید پرچم عدالت اجتماعی را برافرازد و منشور آزادی انسانها را صادر کند ، عدالتی که با گذشت قرن ها بشریت را فرا گیرد و منشوری که در ازمنه متمادی در گوش جان انسانها طین افکند ...

محمدبن عبدالله (ص) اکنون با یک لحظه پیش فرستگها فاصله پیدا کرده است . یک لحظه پیش او نمی دانست بشریت مفلوک و گرفتار به کجا رو آورد ، چه کند و چاره کار را از چه کسی بجوید . ولی اینک او می داند که تها مقام صلاحیت دار و انسان غمخواری که باید این راه پر خطر را بیماید و به نظام این مصائب و ناراحتی ها خاتمه دهد ، کسی جز او نیست . بدليل اینکه خداوند جهان ، خدای خالق آسمان و زمین و این ستارگان و مهر و ماه ، و این دشت های وسیع و کوه های سر بلک کشیده از میان ملیون ها انسان برآزنه ، او را برای این هدف مقدس و سرشاری که دارد باید بخواند ، و خواند ...

## چگونه اسلام از اروپا عقب نشست ؟

و به حالت جنگ و گریز بطرف ایالت جنوبی عقب نشسته (شارل مارتل) هم از دور آنها را تعاقب می کرد ، تا اینکه به « ناربون » رسید و شهر را محاصره کرد و لی توانست بیشافت کند ، و بعداً خود او مطابق معمول آن زمان بغارت و چپاول اطراف مشغول گردید . حتی این غارت و تاراج را بهجای رسانید که سر کرد گان مسیحی برای اینکه از جور و ظلم او محفوظ بماند به مسلمانان ملحق شده به « شارل » حمله برداشت و اورا عقب نشانیدند !!

مسلمین شکستی را که از « شارل » دیده بودند در اندک زمانی ترمیم نموده اماکن و نقااطی را که ابتدا فتح کرده بودند در تصرف خود نگاه داشته و تا دویست سال توقف ایشان در خاک فرانسه طول کشید ...

از توقف مسلمین بعداز « شارل مارتل » تا دویست سال در خاک فرانسه بخوبی معلوم میشود که فتح (شارل) دارای چنان اهمیتی که بعضی از مورخین ما ذکر میکنند نبوده است . مینویسند که شارل مارتل لشکریان اسلام را از قطعات و نقااطی که اشغال

## سیری در مطبوعات بقیه از صفحه ۳۷

کشور های مختلف در دست دارد.

یکی از رقبای امریکائی « کومینک »  
« آدام کنسولتید » میباشد که در سال ۱۹۶۵  
تقریباً ۱۲۵ قبضه تفنگ ایتالیائی وارد کرده  
است. این تفنگ ها روز سی ام سپتامبر ۱۹۶۰  
با یک کشتی ایتالیائی به آمریکا فرستاده شد  
و ۱۷ روز بعد به « جرسی سیتی » رسید و  
۲۸ ماه در انبار باقی ماند پس از آن با  
سلاحهای دیگر به یک اسلحه فروشی بزرگ  
در شیکاگو فرستاده شد.

اکنون « کومینک » با معاملات بزرگ  
اسلحة که انجام میدهد تها جانشین بزرگترین  
فروشنده اسلحه « بازیل زاخاروف » بشمار  
میرود.

خوبختانه در سال ۱۹۳۶ هنگامی که  
ژرومند ترین مرد اروپا بشمار میرفت  
در گذشت.

« زاخاروف » باقتضای موقع از هر  
انگلیسی انگلیسی تر، از هرانسوی فرانسوی  
تر، واز هر روسی روسی تر، میشد.

نموده بودند نتوانست خارج سازد، بلکه از جلو آنها رو بهزیمت نهاده مسلمین را با تمام  
ایالاتی که در تصرف داشتند بحال خود باقی گذاشت. تأثیر این فتح همینقدر بود که در  
حمله به شمال فرانسه از جرئت و جسارت مسلمین کاست و البته این یک فایده بزرگ بود  
که حاصل گردید ولی آنهم نه باندازه ای است که مورخین آنرا با آب و تاب بیان نموده اند.  
مورخین که فتح « تور » را بنهایت اهمیت داده اند مینویسند که اگر مسلمانان  
در « تور » شکست نمی خوردند در خاک فرانسه پیشرفت نموده و بالاخره مالک اروپا  
می شدند و بعد چنین سؤال میکنند که اگر یک چنین اتفاقی می افتاد چه رستاخیزی برای  
نصارا زیر پرچم اسلام پیدا می شد؟

این مطلب که اروپا چه صورتی بخود می گرفت از دیدن اندلس (اسپانیا) میتوان  
آنرا کشف نمود! وقتی که دیده شد اندلس در یک چنین عصری که اروپا گرفتار توحش  
بربریت بود تحت حکومت مسلمین اعلی درجه تمدن را حاصل نمود، البته میتوان گفت  
که ملل مسیحی اروپا نظر به تمدن آن عصر از تسلط و نفوذ مسلمین برهه برد و استفاده  
می نمودند و هیچ ضرر و نقصانی به آنها نمی رسید!! (۱).

۱- تاریخ تمدن اسلام ص ۹۰ تا ۹۷.